

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

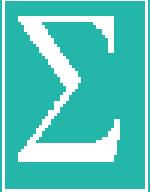
Glavni slučajevi pred ESP iz oblasti javnih nabavki (pregled)

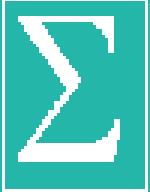
1. Ugovor o EZ – opšti principi za javne nabavke I

- Principi iz UEZ primjenjuju se za javne nabavke iznad i ispod pragova (*C-59/00 Vestergaard, C-264/03 EC/France et al.*)
- *C-275/98 Unitron, C-324/98 Telaustria*: “Princip nediskriminacije po osnovu državljanstva ne može se tumačiti restriktivno. On posebno podrazumijeva obavezu transparentnosti.“

Opšti principi za javne nabavke II

- C-231/03 *CONAME*, C-410/04 *ANAV*:
Dodjela koncesija se reguliše se (jedino) primarnim pravom – dodjela koncesije bez ikakve transparentnosti je zabranjena (diskriminacija), osim ako je opravdana objektivnim okolnostima.

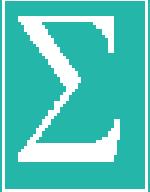

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Opšti principi za javne nabavke III

- C-26/03 *Halle*: Obaveza transparentnosti, kojoj podliježe naručilac, mora da omogući da se potvrди da li su poštovana pravila Zajednice (vidjeti i C-92/00 *Hl*, para.)

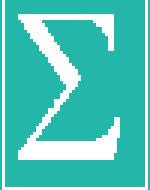

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

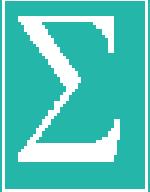
Opšti principi za javne nabavke IV

- Objektivne okolnosti opravdavaju razliku u tretmanu:
 - Veoma skroman ekonomski ineres
 - (kvazi) Interna situacija

Opšti principi za javne nabavke V

- C-458/03 *Brixen Parking*, C-410/04 ANAV:
 - Potpuni nedostatak poziva za nadmetanje nije u skladu sa uslovima iz čl. 43 EZ i 49 EZ, jednako kao ni sa principima jednakog tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.

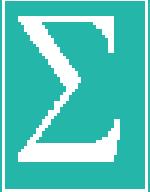

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

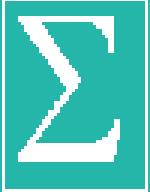
Opšti principi za javne nabavke VI

- Država članica ne smije zadržavati na snazi domaće zakonodavstvo koje dozvoljava dodjelu koncesija (ili ugovora) za javne usluge bez nadmetanja.

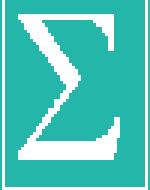
Opšti principi za javne nabavke VII

- Mišljenje GA Colomer u C-412/04 *EZ/Italija*:
Ni cilj, ni predmet, ni djelotvornost direktiva ne traže da se zakonodavstvo koje usvoje države članice u vezi ugovora koji su izostavljeni iz područja primjene direktiva mora izričito ticati principa na kojima se one temelje.

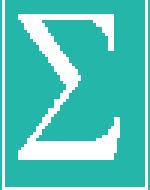
Opšti principi za javne nabavke VIII

- C-532/03 EZ/Irska (zaključci GA Stix-Hackl):
 - Ne postoji jednoobrazan set pravila nabavki po primarnom pravu – prikladno je utvrditi razlike prema okolnostima konkretnе dodjele.

Opšti principi za javne nabavke IX

- Sadržaj transparentnosti u obaveze svakom slučaju zavisi od različitih faktora, kao što je predmet – to jest da li je riječ o uslugama, nabavci dobara ili radovima – i procijenjena vrijednost ugovora.

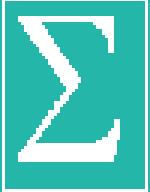

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

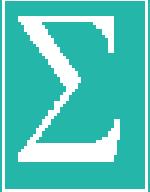
Opšti principi za javne nabavke X

Zaključak C-525/03 i C-195/04:
Ako su opravdani uslovi za pregovarački postupak bez prethodne objave poziva za dostavljanje ponuda, ne može postojati nikakav uslov u pogledu oglašavanja. Principi koji proističu iz Ugovora ne mogu nametati uslov u pogledu javnosti koji se mora zadovoljiti čak i kada direktive izričito propisuju derogaciju.

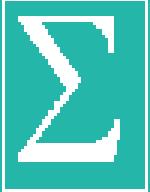
Opšti principi za javne nabavke XI

- Zaključak C-412/04 *EZ/Italija*: Ni direktive ni Ugovor ne traže izričito od država članica da propisu opšte odredbe za isključene ugovore, kad je riječ o primjeni principa jednakog tretmana i transparentnosti javnosti, koji su od suštinskog značaja za slobodno nadmetanje.

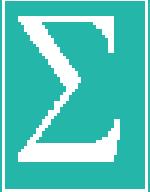
Opšti principi za javne nabavke XII

- Zaključak C-195/04 *EZ/Finska*:
 - Kada je ugovor izvan područja primjene direktiva, utvrdiće se odgovarajući stepen javnosti na osnovu potencijalnog tržišta za takav ugovor.
 - Šta čini dovoljan stepen javnosti za ugovore male vrijednosti je pitanje domaćeg zakonodavstva!

2. Područje primjene EU DIR

- **Personalno** (ko mora da nabavlja u skladu sa EU DIR 2004/18/EC + 2004/17/EC?)
- **Materijalno** (šta se mora nabavljati u skladu sa EU DIR?)

2.1. Ko mora da vrši nabavku u skladu sa EU DIR 2004/18/EC?

Naručioci:

- Država,
- Regionalne ili lokalne vlasti,
- **Tijela koja su regulisana javnim pravom,**
- Udrženja gore navedenih.

2.2. Ko mora da vrši nabavku u skladu sa EU DIR 2004/17/EC?

Ugovarački subjekti:

- Naručilac ili javno preduzeće koje vrši djelatnost "javnih usluga" (energija, transport, voda, poštanske usluge);
- „Kompanije“ koje poslju u oblasti javnih usluga na osnovu posebnih ili ekskluzivnih prava koja im je dala država članica.

Prema tome, i privatna kompanija može imati **obavezu poštovanja DIR 2004/17/EC**.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

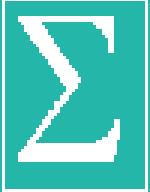

Sudska praksa ESP (personalno područje primjene)

ESP „institucija po javnom pravu“:

- Pravni subjekat (pravni subjektivitet)
+
● Specifičan zadatak zadovoljavanja potreba u opštem interesu, nema industrijski ili komercijalni karakter +
● Određena zavisnost od javne uprave.

Sva tri uslova kumulativno!!!
(C-44/96, Mannesmann)

Pravni subjekat (pravni subjektivitet)

- Generalno se smatra činjeničnom stvari – prema tome ne podliježe sporu;
- U odsustvu pravnog subjektiviteta, naručiocem se mora smatrati vlasnik/tijelo za nadzor (*C-272/91, Komisija/Italja*).

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Nekomercijalne funkcije u javnom interesu

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

- Šta je relevantno tržište?
- Da li na tom tržištu postoji dovoljna konkurenca?
- Koje su potrebe koje su u opštem interesu, koje nemaju industrijski ili komercijalni karakter?

Određena zavisnost od javne uprave

- Organizaciona ili funkcionalna zavisnost od vlade (*C- 31/87, Beentjes*);
- Način pribavljanja sopstvenih sredstava (*C-380/98, University of Cambridge*);
- Zavisnost zbog stalnih propratnih kontrola (*C-237/99, Commission/France*);

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 44/96, Mannesmann

- Austrijska savezna štamparija je osnovana u cilju produkovanja zvaničnih isprava, poput pasoša i vozačkih dozvola, i širenja zakonskih dokumenata u državi;
- Cijene su odredili zaduženi službenici kabineta Saveznog kancelara + drugih ministarstava;
- Državna kontrola štampanih materijala koji podlježu mjerama bezbjednosti (kako bi se osigurala **tajnost i bezbjednost**);
- Austrijska država bila je većinski vlasnik akcija štamparije.

Austrijska štamparija je naručilac.

Slučaj 44/96, Mannesmann

Međutim,

- **Naručilac se može takođe baviti djelatnostima dodatnim u odnosu na svoj specifični zadatak zadovoljavanja potreba u opštem interesu, koje nemaju industrijski ili komercijalni karakter;**
- „ naručilac ne može prodati svoje gradilište i tako se oslobođiti svojih pravnih obaveza“
- ugovor koji zadovoljava uslove iz DIR 93/37 **ne može prestati da bude ugovor o javnim radovima kada se prava i obaveze naručioca prenose na drugo preduzeće, koje nije naručilac.**

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 44/96, Mannesmann

- **Svi ugovori koje sklopi naručilac podlijegaće pravilima PP DIR;**
- Takođe, u pogledu subjekata koji koriste računovodstveni sistem namijenjen jasnom internom razdvajaju aktivnosti „u opštem interesu“ i onih realizovanih u nadmetanju (C 393/06, sistem grijanja).

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 380/98, Univerzitet Kembridž

- Da li je univerzitet naručilac?
- Univerziteti u UK finansiraju se iz raznih izvora (sredstva zavise od istraživačkog rada/broja studenata, nagrada/grantova ili obezbijeđenih obroka ili smještaja, plaćanja za usluge koje je naručila vlada, industrija, dobrovorne organizacije...)
- Neophodno utvrditi prirodu sredstava i njihov uticaj na univerzitet (treći cilj člana 1(b) DIR 92/50, 93/36 + 93/37).

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 380/98, Univerzitet Kembridž

Cilj EU PP DIR:

- Eliminisati barijere za slobodu pružanja prekograničnih usluga i dobara;
- Izbjeći favorizovanje domaćih ponuđača (ako se naručilac rukovodi nekim razlozima koji nijesu ekonomski);
- **Finansiranje nekog tijela nije absolutni kriterijum!!!!**

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 380/98, Univerzitet Kembridž

- Isplata nagrada ili grantova za podršku istraživačkom radu može se smatrati finansiranjem naručioca, prostom subvencijom;
- Grantovi kao socijalne mjere u korist socijalno ugroženih studenata za koje ne postoje razlozi za ugovor – naručilac finansira obrazovne aktivnosti;
- **MEĐUTIM:** ako država plaća određeno istraživanje/konsultantske usluge, **naručilac ima ekonomski interes** u pružanju usluge i **to nije javno finansiranje.**

Slučaj 380/98, Univerzitet Kembridž

- „**Finansiran navjećim dijelom...**“ = preko jedne polovine;
- Da bi se utvrdio procenat javnog finansiranja naručioca mora se uzeti u obzir njegov ukupni prihod, uklj. komercijalne aktivnosti;
- **Godišnja odluka**, ako je univerzitet naručilac;
- Na osnovu cifara na početku budžetske godine;
- Naručilac: od datuma početka postupka j.n. do završetka (princip pravne sigurnosti – predvidljivost)

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 380/98, Univerzitet Kembridž

- Nemaju sva plaćanja koja vrši naručilac dejstvo da formiraju ili jačaju specifični odnos subordinacije ili zavisnosti;
- Samo plaćanja kojima se finansiraju ili podržavaju aktivnosti nekog tijela bez ikakvih posebnih razloga predstavljaju „javno finansiranje“
- C 337/06, Bavarska TV.

Slučaj 373/00, Truley

- Bečko pogrebno preduzeće, nedugo po odvajanju od Opštine Beč, organizovalo je tender za nabavku postave za sanduke; naručilac?
- Koncept tijela koje je **regulisano javnim pravom** mora se tumačiti u **širem smislu**;
- Ako konkretno tijelo nije navedeno u Aneksu I Dir 93/37, njegov pravni i činjenični položaj mora se utvrditi u svakom pojedinačnom slučaju kako bi se procijenilo da li ono **zadovoljava neku potrebu u opštem interesu ili ne**.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 373/00, Truley

„potreba u opštem interesu...“

- regionalne/lokalne vlasti imaju zakonsku obavezu da organizuju pogrebe i povremeno čak snose troškove;
- Javno zdravlje, higijena,
- Umrlice...

Slučaj 373/00, Truley

„koje nemaju industrijski ili komercijalni karakter..“

- Postojanje značajne konkurenциje (oko 500 preduzeća) samo po sebi ne navodi na zaključak da **ne postoji potreba u opštem interesu koja nema industrijski ili komercijalni karakter;**
- Domaći sud mora ocijeniti da li postoji takva potreba ili ne, uzimajući u obzir sve relevantne pravne+činjenične okolnosti.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 237/06, Bavarska TV

- Javni servisi koje osniva centralna agencija za naplatu pretplate (GEZ);
- GEZ pozvala 11 preduzeća za usluge čišćenja da dostave obavezujuće ponude (nema formalnog postupka kompatibilnog sa pravilima EU PP);
- GEZ je naručilac? Finansiranje od pretplate koju plaćaju TV gledaoci – nema javnog finansiranja? Nema javne kontrole?

Slučaj 237/06, Bavarska TV

„finansirana najvećim dijelom od strane države“

- ESP „da, pošto više od jedne polovine prihoda javnih servisa potiče od pretplate (C 380/98, Univ. Kembridž);
- **Funkcionalno tumačenje:** pretplata proističe iz Državnog ugovora o radiodifuziji (nametnut zakonom, nije rezultat bilo kakvog ugovornog aranžmana između GEZ i TV gledalaca).

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 237/06, Bavarska TV

„Zavisnost GEZ od javnih organa“

- Samo postojanje javnih servisa zavisi od države;
- Nije neophodno da javni organi imaju bilo kakav stvarni uticaj na razne odluke servisa o dodjeljivanju ugovora;
- Državna obaveza neutralnosti u vezi kreiranja programskog materijala (garantovana njemačkim ustavnim zakonom) ne traži od GEZ da bude neutralna prilikom dodjele ugovora.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 237/06, Bavarska TV

- Iznos **pretplate utvrđuje se zvaničnom odlukom parlamenata i vlada saveznih pokrajina;**
- Potrošači moraju da plate pretplatu ako samo posjeduju TV prijemnik, bez obzira da li koriste ponuđenu ulogu;
- **metod indirektnog finansiranja je dovoljan**, kada država ovim servisima daje pravo da sami naplaćuju pretplatu.;

Slučaj 237/06, Bavarska TV

Materijalno područje primjene DIR:

- DIR 92/50 (+ 2004/18) ne obuhvata javne ugovore za usluge koje spadaju u osnovnu funkciju javnih servisa, to jest kreiranje i produkciju programskog materijala (iz kulturnih i socijalnih razloga);
- ESP: „jedini javni ugovori koji su isključeni su oni koji su jasno precizirani u DIR“... usko tumačenje, koje ne obuhvata usluge čišćenja.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 393/06; Sistem grijanja

- Fernwärme Wien je osnovana u cilju obezbjeđenja grijanja **privatnim domovima**, javnim institucijama, kancelarijama i preduzećima, a koristi energiju dobijenu iz otpada, a ne iz neobnovljivih izvora;
- Paralelno s tim, Fernwärme Wien radi na **generalnom planiranju rashladnih postrojenja za velike projekte sa nekretninama i tu se takmiči sa drugim preduzećima**

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 393/06; Sistem grijanja

- Fernwärme Wien je počela tenderski postupak za instaliranje rashladnih postrojenja u budućem komercijalnom poslovnom kompleksu, ali nije primijenila austrijski Zakon o javnim nabavkama;
- ESP: „ograničeno područje primjene DIR 2004/17 zahtijeva usko tumačenje“;
- Fernwärme Wien je „**monopolističko**“ i **moglo bi se kod dodjele ugovora rukovoditi razlozima koji nijesu ekonomski.**

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 393/06; Sistem grijanja

- Neki subjekat može da realizuje profitne aktivnosti, pod uslovom da nastavi da zadovoljava potrebe koje je konkretno dužno da zadovolji;
- Obim profitnih aktivnosti nije od značaja za klasifikaciju tog tijela kao tijela koje je regulisano javnim pravom;
- Fernwäre je naručilac i ugovarački subjekat.

Slučaj 393/06; Sistem grijanja

Fernwäre je naručilac i ugovarački subjekat:

- Fernwärme Wien mora da poštuje DIR 2004/17, kada vrši aktivnosti navedene u njenim čl. 3-7;
- Svi ostali ugovori koje dodijeli Fernwärme Wien obuhvaćeni su DIR 2004/18.

2.1. Šta se mora kupovati u skladu sa DIR 2004/18 i 2004/17?

- radovi
- roba
- usluge (prioritetne i one koje nijesu prioritetne)
- izuzeci u odnosu na DIR moraju se uvijek striktno tumačiti (interno)

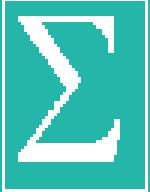

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Slučaj 76/97, Walter Tögel

- Prevoz povrijeđenih i bolesnih uz pratnju bolničara za državno zdravstveno osiguranje Donje Austrije;
- Prioritetne (Aneks IA: prevoz na kopnu) i neprioritetne usluge (Aneks IB DIR 92/50: zdravstvene i socijalne usluge): Nomenklatura CPC;
- ESP: i Aneks IA i Aneks IB uz DIR 92/50, tako da je ugovor za ove usluge obuhvaćen članom 10 DIR 92/50.

3. Interni (*in-house*) ugovori I

- C-306/97 *Connemara*, C-107/98 *Teckal*:
Neophodno je razmotriti da li davanje nekog zadatka predstavlja javni ugovor, odlučiti da li naručilac mora da pokrene tenderski postupak.

Interni ugovori II

- “*Interni*” znači da država (tj. naručilac) ispunjava svoje zadatke sopstvenim resursima, bez obraćanja trećoj strani (C-26/03 *Halle* i C-458/03 *Parking Brixen*):

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori III

“U principu je dovoljno ukoliko je ugovor sklopljen između, sa jedne strane, lokalnog organa i, sa druge strane, lica koje je pravno odvojeno od tog lokalnog organa. Drugačiji stav je moguć samo u slučaju da lokalni organ nad datim licem vrši **kontrolu sličnu kontroli koju vrši nad sopstvenim službama** i da to lice istovremeno obavlja **zнатан dio svojih aktivnosti** uz kontrolu jednog ili više lokalnih organa.”

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

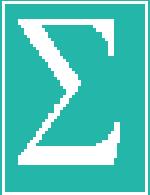

Interni ugovori IV

- C-26/03 *Halle*:

Moraju se ispuniti 2 uslova:

- kontrola slična kontroli nad sosptvenim službama
- znatan dio aktivnosti

Interni ugovori V

- Kontrola:

(C-458/03, C-340/04, C-295/05):

“koja omogućava naručiocu da utiče na odluke kompanije. Mora biti u pitanju moć odlučnog uticanja kako na strateške ciljeve tako i na značajne odluke.”

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori VI

- C-340/04: nije dovoljno pravo na vršenje kontrole koje je dala kompanija, ako kontrolisano tijelo ima znatna upravljačka ovlašćenja koja može da vrši samostalno, a naručilac, sa druge strane, nema posebna prava (pri glasanju).

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori VII

- C-26/03, C-29/04, C-231/03:
Kontrola nije moguća u smislu
“Teckal-a” nad kompanijom čiji
se kapital drži zajednički sa
jednim ili više **privatnih
preduzeća**.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori VIII

- C-340/04:

Ako naručilac, sam ili zajedno sa drugim javnim organima, posjeduje sav akcijski kapital, to obično **ukazuje, ali ne znači definitivno**, da naručilac nad tom kompanijom ima kontrolu sličnu kontroli koju ima nad sopstvenim službama.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori IX

- Nema interne situacije između naručioca i kompanije u 100% vlasništvu, ako
 - se već planira privatizacija (prodaja akcija) ili
 - se još realizuje interni ugovor (C-29/04, C-458/03, C-410/04)

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori X

- C-340/04: pravilo **80% za javne usluga nije parametar za utvrđivanje “znatnog dijela aktivnosti”**
- Dir. se primjenjuje na “kontrolisane” subjekte koji su aktivni na tržištu i, prema tome, postoji vjerovatnoća da su konkurenti drugim preduzećima

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori XI

- Obavljanje znatnog dijela aktivnosti prema *Teckalu* može se samo pretpostaviti, ako su aktivnosti tog preduzeća prvenstveno posvećene organu kojim ima kontrolu, a ostale aktivnosti imaju samo **marginalni značaj** (C-340/04, para. 63). ► ispitivanje slučaj po slučaj.

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori XII

- Uzeti u obzir:

- Sve činjenice u slučaju, kako kvalitativne tako i kvantitativne
- Odlučujući promet je onaj koji dato preduzeće ostvaruje u skladu sa odlukama nadzornog organa o dodjeli ugovora
- Teritorija nije od značaja

Interni ugovori XIII

- **C-295/05 Asemfo:**

Javno preduzeće može djelovati kao instrument i tehnička služba **više javnih organa**, u cilju poslovanja, a bez podlijeganja režimu sadržanom u direktivama, ako:

- dati javni organ vrši nad preduzećem kontrolu sličnu kontroli koju vrši nad sopstvenim službama

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori XIV

- takvo preduzeće realizuje znatan dio svojih aktivnosti sa tim istim organima
- preduzeće je dužno da izvršava naloge koje dobije od “vlasnika” u oblastima koje su obuhvaćene ciljevima kompanije, a
- nema pravo da slobodno utvrđuje cijenu za svoje djelovanje

Interni ugovori XV

- C-324/07 *Coditel*:
Koncesija na javne usluge može se dodijeliti bez poziva na nadmetanje međuopštinskom zadružnom preduzeću čiji su članovi javni organi,
 - kada ti javni organi vrše nad preduzećem kontrolu sličnu onoj koju vrše nad sopstvenim službama i

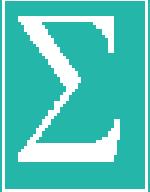

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Interni ugovori XVI

- Kada to preduzeće realizuje znatan dio svojih aktivnosti sa tim javnim organima.
- Moguće je preuzeti dovoljnu kontrolu ako:
 - odluke u vezi aktivnosti preduzeća tijela koja vrše kontrolu donose prema aktima tog preduzeća i
 - ti organi te odluke donose zajednički (većinom).

4. Okvirni sporazumi

- Implementacija od strane država članica fakultativna (ne za javne usluge)
- Definicija:
 - Sporazum sa dobavljačima koji sadrži uslove po kojima se mogu realizovati konkretne nabavke (*call-offs – pojedinačni ugovori/nabavke u sklopu OS*) tokom cjelokupnog trajanja

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Okvirni sporazumi II

- Instrument za prevrtljiva tržišta
- Jedan ili više ugovornih strana na svakoj strani (naručioci ili dobavljači)
- OS propisuje uslove za naknadne pojedinačne nabavke
- OS ne utvrđuje obaveze

A joint initiative of the OECD and the European Union, principally financed by the EU

Okvirni sporazumi III

- Računanje vrijednosti: maksimalna procijenjena vrijednost svih pojedinačnih nabavki koje se predviđaju za ukupno trajanje sporazuma
- Postupak u skladu sa direktivom (otvoreni, ograničeni ili pregovarački) za sve faze
- Strane izabrane na osnovu kriterijuma za dodjelu utvrđenih u skladu sa članom 53

Okvirni sporazumi IV

- Ugovori zasnovani na OS dodijeljeni u skladu sa postupcima sadržanim u čl. 32 (2) i (4)
 - Nema novih pridošlica
 - Metode: npr. e-katalog, e-licitacija itd.
 - Pojedinačne nabavke:
 - Primjenjuju se uslovi OS ili
 - Ponovno pokretanje nadmetanja

Okvirni sporazumi V

- C-300/07 *Oymanns*:
- sporazum zaključen između fonda za osiguranje od bolesti i trgovca, u kojem se **utvrđuju**
- **plaćanje** za razne vrste usluga koje će trgovac pružiti i
- **trajanje sporazuma**,
- pri čemu se trgovac **obavezuje na implementaciju sporazuma** u odnosu prema osiguranicima koji od njega to zatraže i
- gorenavedeni fond sam plaća trgovcu za njegove usluge, mora se smatrati okvirnom sporazumom u skladu sa članom 1(5) Direktive 2004/18.